

AMSTERDAMMERS AAN HET WERK

Gemeentelijk werk voor tenminste het minimumloon

Samenvatting

De weg uit armoede is werk. De vraag hoe mensen weer aan het werk geholpen kunnen worden is actueel. De flinke taal van politici over "Work First"; werken met behoud van uitkering, en allerlei varianten daarop, overheerst daarbij en de echte banen laten nog steeds op zich wachten. Bijstandsgerechtigden moeten trajecten volgen naar werk, maar de resultaten daarvan vallen bitter tegen. Veel mensen blijven langdurig in deze trajecten (participatiebanen, leerwerkplekken, etc.) zonder uitzicht op regulier werk. Daarnaast is er ook veel verborgen werkloosheid (vooral onder jongeren). Deze werklozen komen niet in de uitkeringsbestanden voor, maar zijn wel degelijk op zoek naar werk. Tegelijkertijd zien we dat er veel werk is wegbezuinigd in bijvoorbeeld het onderwijs, we zien een afname van het aantal toezichthouders, we zien vervuilde straten, pleinen en parken en sportverenigingen die behoefte hebben aan ondersteuning. Er is heel veel nuttig werk te doen in Amsterdam waarmee de stad leefbaarder wordt.

De SP vindt ook dat mensen zoveel mogelijk aan het werk geholpen zouden moeten worden, maar kiest daarvoor een andere insteek dan andere partijen. De Amsterdamse SP-fractie kiest voor een beleid dat nuttig en vooral sociaal is.

Uitgangspunten:

- 1. Zoveel mogelijk werkzoekenden moeten op een zinvolle manier aan de slag.**
- 2. Er is genoeg werk te doen in Amsterdam waarmee de leefbaarheid van de stad verbeterd wordt.**
- 3. Dit werk voorkomt een gat in het CV, zorgt voor werkervaring en vereenvoudigt mogelijk de doorstroming naar een reguliere baan.**
- 4. Voor werk moet minimaal het minimumloon betaald worden.**

Om dat te realiseren stelt de SP voor te gaan werken met Amsterdamse Maatschappelijke Banen. Bijstandsgerechtigden en jongeren zonder uitkering en/of dagbesteding krijgen, als zij geen regulier werk kunnen verkrijgen of daartoe niet in staat zijn, een Amsterdamse Maatschappelijke Baan voor minimaal het minimumloon. Ze kunnen dan bij bedrijven, instellingen en gemeentelijke diensten in de stad werk verrichten.

Deze banen zijn in eerste instantie voor een periode van 2 jaar. Door het anders benutten van diverse bestaande budgetten kan dit uitgevoerd worden. Het huidige kabinet spreekt in de nieuwe voorstellen voor de participatiewet ook al over de mogelijkheid om het inkomensdeel van de uitkering in te zetten voor het creëren van werk/loonkostensubsidie. De SP is van mening dat dit effectiever en socialer is dan projecten waarbij mensen met behoud van uitkering (en dus onder het minimumloon) volwaardig werk moeten doen zonder uitzicht op een betaalde baan.

Amsterdamse Maatschappelijke Banen: volwaardige beloning voor volwaardig werk

Het afgelopen jaar is het aantal bijstandsgerechtigden in Amsterdam toegenomen met 4,3%. Eind september 2012 hadden 37.400 Amsterdammers een uitkering, een jaar later zijn het er 39.026. Dat zijn er veel te veel. Er is in Amsterdam immers werk zat. Regulier werk dat eerder is wegbezuinigd en dat op dit moment veelal gedaan wordt door vrijwilligers, of door mensen met behoud van uitkering. Door mensen dus die voor dat werk geen salaris krijgen. De SP vindt dat dit werk voortaan weer betaald moet worden met ten minste het minimumloon. Een deel van de 37.400 bijstandsgerechtigden die de stad op dit moment telt zouden deze werkzaamheden kunnen verrichten en zo ook weer financieel onafhankelijk worden. In eerste instantie kan er begonnen worden met ongeveer 4.000 Amsterdamse Maatschappelijke Banen. Deze kunnen bekostigd worden door uitkering- en re-integratiebudgetten anders in te zetten.

Maatschappelijk nuttig werk

De gemeente zelf kan een belangrijke rol spelen als het gaat om het scheppen van werkgelegenheid. Het kost burgers in deze stad weinig moeite om een groot aantal werkzaamheden op te noemen die binnen Amsterdam aangepakt kunnen worden. Dat is allemaal werk en doorgaans ook het soort werk dat goed aansluit bij de capaciteiten van de grote groep werkzoekenden die de gemeente Amsterdam heeft. Het College laat dit werk momenteel door uitkeringsgerechtigden doen, voor hun uitkering. De SP is hier geen voorstander van omdat werken met behoud van uitkering betekent dat ook de armoede behouden blijft. Het minimumloon in Nederland is het resultaat van tientallen jaren strijd van mensen, vakbonden en sociale bewegingen. Dit mag niet sluipenderwijs ondermijnd worden door projecten met werken met behoud van uitkering.

Het uit te voeren beleid moet zich concentreren op het scheppen van werkplekken binnen terreinen in de stad waar achterstanden en tekorten zijn geconstateerd en waar werk blijft liggen doordat vele banen de afgelopen 25 jaar zijn opgeheven. Denk hierbij aan extra conciërges en klassenassistenten op school, begeleiders op de busjes van het leerlingenvervoer, extra activiteitenbegeleiders in de ouderenzorg, klussendiensten, hulp in de sportkantine en bij sportverenigingen, bij de kinderboerderij en de dierenambulance.

Werk dat uitsluitend door gericht opgeleid personeel mag worden gedaan (bijvoorbeeld specifiek werk binnen het onderwijs, kinderopvang en de zorg waarvoor specifieke kwalificaties nodig zijn) vallen er in principe buiten. De Amsterdamse Maatschappelijke Banen mogen verder niet in de plaats komen van normaal betaald werk.

Voordelen van Amsterdamse Maatschappelijke Banen

Het doel is niet dat mensen definitief op de plek waar ze terecht komen blijven werken (zoals bij de Melkertbanen), maar dat ze naar verloop van tijd doorstromen naar ander regulier werk. Hiermee voorkomen we dat mensen een dusdanig gat in hun CV krijgen waardoor ze later nóg moeilijk aan een reguliere baan kunnen komen. Een ander belangrijk aspect van volwaardig loon voor volwaardig werk is dat het motiverend werkt. Het salaris bevestigt de waardering voor het werk.

Doelgroep

De Amsterdamse Maatschappelijke Banen zijn er voor mensen die in de bijstand zitten en waarbij bestaande re-integratietrajecten niet gewerkt hebben (in het huidige bestand vooral trede 2 en 3 en 4) of waarbij de bestaande re-integratietrajecten niet aansluiten. Geschat wordt dat een deel van deze binnen een termijn van 24 maanden in het eigen levensonderhoud kan voorzien. Ook de Amsterdamse jongeren zonder werk, 2.797 per september 2013, kunnen een dergelijke maatschappelijke baan krijgen. Dit om te voorkomen dat we straks met een verloren generatie te maken hebben die nog maar met moeite aan het werk komt na de crisis. Zij krijgen het voor hun geldende minimum (jeugd)loon en kunnen in principe maximaal 2 jaar op deze manier aan de slag. Zij zullen ook extra begeleiding krijgen om binnen 2 jaar, of erna, naar regulier werk toe geleid te worden.

Altijd tenminste minimumloon

Wij willen niet langer toestaan dat uitkeringsgerechtigden voor een inkomen dat lager is dan het minimumloon aan het werk gaan. Hier zijn zowel juridische (concurrentiebeding bijv.) als politieke bezwaren tegen. Tijdens de arbeidsovereenkomst worden middelen ingezet om een uitstroomtraject (werkervaring, training, scholing, opleiding, stimulering eigen initiatief etc.) te volgen, dat aansluit bij het potentieel van de werkzoekende en dat leidt tot verwerving en aanvaarding van duurzaam regulier werk.

Uitvoering Amsterdamse Maatschappelijke Baan

De arbeidsbemiddeling is ons inziens een publieke verantwoordelijkheid die niet afgeschoven zou moeten worden op de particuliere markt. De gemeente doet de re-integratie alweer voor het grootste deel zelf. DWI/Re-integratie Bedrijf Amsterdam kan deze taken simpelweg uitbreiden met die van de Amsterdamse Maatschappelijke Banen.

Financiering

De Amsterdamse Maatschappelijke Banen kunnen voor een flink deel met de bestaande budgetten worden betaald. Kortweg komt het er op neer dat het brutosalaris (ten minste het minimumloon) + uitvoeringskosten worden opgebracht uit:

- Het inkomensdeel van de WWB (I-deel). Dit is het geld dat Amsterdam van het Rijk krijgt om de uitkeringen te betalen. Dit is nu dus mogelijk aldus de uitspraken van minister Asscher.
- Daar bovenop een bedrag uit het werkdeel. Dit W-deel wordt op dit moment uitgegeven aan re-integratie- en vrijwilligerswerktrajecten, en aan het bekostigen van participatiebanen. Een deel van dit geld kan voor de Amsterdamse Maatschappelijke Banen worden ingezet.

Het sociaal deelfonds kan de financiering van de banen vereenvoudigen. De Participatiewet voorziet in dit fonds dat gemeenten de mogelijkheid biedt om middelen vrij te besteden en zo eigen beleid te voeren binnen het sociaal domein. De W-gelden maken onderdeel uit van dit Sociaal Deelfonds. Het fonds moet nog nader worden uitgewerkt, maar de bedoeling is om er een fonds van te maken waarvan de middelen echt breed kunnen worden ingezet, zolang het maar het sociaal domein betreft.

Eventueel kan ook nog gedacht worden aan bijdragen van werkgevers en instellingen waar de mensen gedetacheerd worden. Die kunnen uiteraard een nader te bepalen bijdrage betalen voor de mensen die ze in dienst krijgen als hun financiële situatie dat toelaat.

De Amsterdamse Maatschappelijke Banen doorgerekend

Rekenvoorbeeld voor uitkeringsgerechtigde van 23 jaar en ouder

Kosten Maatschappelijke Baan

Salaris Wettelijk Minimum Loon (incl. werkgeverslasten) € 22.507

Huidige kosten

Uitkering € 16.141

Re-integratietraject (gemiddeld) € 4.559

Totaal € 20.700

Dit levert een tekort op van maximaal (als werkgevers helemaal niets bijdragen) €1.807 per Maatschappelijke Baan per jaar. Voor 4.000 banen zal de gemeente dus 7,2 miljoen per jaar moeten investeren.

Maureen van der Pligt
SP-fractie Amsterdam